

Monmouthshire Select Committee Minutes

Meeting of Pwyllgor Dethol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus held at County Hall, Usk with Remote Attendance on Dydd Llun, 5ed Gorffennaf, 2021 at 10.00 am

Councillors Present

County Councillor J.Treharne (Chairman)

County Councillors: R.Roden, Tudor Thomas, and S. Woodhouse

Officers in Attendance

Sharran Lloyd, LSB Development Manager
Richard Jones, Rheolwr Perfformiad
Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu

APOLOGIES: County Councillors D. Batrouni, P. Jordan and Simon Howarth

1. Ethol Cadeirydd.

Enwebwyd y Cynghorydd Jamie Treharne gan y Cynghorydd Roden ac eiliwyd ef gan y Cynghorydd Woodhouse.

2. Datganiadau o Fuddiant

Ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau.

3. Fforwm Aqored i'r Cyhoedd

Nid oedd unrhyw aelodau o'r cyhoedd yn bresennol.

4. Cydweithredu Rhanbarthol: Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent

Cyflwynodd Richard Jones a Sharran Lloyd yr adroddiad ac ateb cwestiynau'r aelodau:

Her:

A fydd llwyth gwaith swyddogion yn cynyddu? Sut bydd y gwaith yn cael ei ddosbarthu?

Mae bwrdd y rhaglen bresennol wedi bod yn ei le ers amser maith. Cafodd ei strwythuro ar yr un pryd â bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, sy'n adlewyrchu ein bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Fynwy lleol. Gall cynrychiolwyr ar lefel uwch sydd â rheolaeth uniongyrchol dros eu gwasanaethau, gyfarwyddo a llywio'r ddarpariaeth sydd angen digwydd, a sut y gallant gyflawni'r adnoddau gorau yn erbyn ein blaenoriaethau Cynllun Lles. Dydyn ni ddim yn rhagweld bod llwyth gwaith yn newid yn ddramatig oherwydd bydd y Cynllun Lles yn aros yn gyfredol yn Sir Fynwy am ddwy flynedd arall y cynllun hwnnw. Bydd bwrdd y rhaglen yn cadw goruchwyliaeth strategol o'r ddarpariaeth honno.

Mae rhanbartholi, a 5 bwrdd a allai ddyblygu gwaith, yn bwynt teg i'w godi, ond bydd bwrdd y rhaglen i ni yn cadw 'lleoliaeth' fel rhan o'r ddarpariaeth hon a bod yn llais i'r BGC rhanbarthol, lle mae gennym flaenoriaethau cyffredin ar draws y rhanbarth. Lle mae gennym, er enghraifft, iechyd meddwl neu newid yn yr hinsawdd rydyn ni'n gwybod sy'n flaenoriaethau cyffredin ar draws Gwent, o dan BGC rhanbarthol rydym yn rhagweld y bydd ganddyn nhw fwy o'r gallu i gyfarwyddo'r gwaith yn rhanbarthol. Yna, bydd bwrdd ein rhaglen yn gwneud synnwyr o sut mae hynny'n bwydo i lawr yn lleol, yn enwedig gan ei fod yn ymwneud ag amgylchiadau penodol Sir Fynwy.

Hyd nes y bydd yn dechrau, a gawn ateb i'r cwestiwn o ranbartholiaeth yn erbyn lleoliaeth?

Rydym eisoes yn gweld rhai o'r tensiynau, o ran darpariaeth leol a rhanbarthol, a dyna'n rhannol pam y newidiwyd cylch gwaith y pwyllgor Dethol hwn – oherwydd ein bod eisiau gwybod pa mor effeithiol oedd agendâu rhanbarthol wrth gyflawni ar ran Sir Fynwy. Bydd y dysgu o hynny yn helpu i lywio sut mae angen i ni strwythuro'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Rhanbarthol, ynglŷn â'i reolaeth perfformiad a'i atebolrwydd, a'i fframwaith llywodraethu. Rydym yn edrych ar ble mae gan fyrddau gwasanaethau cyhoeddus gyfrifoldeb llwyr am gyflwyno, a ble/pam y dylai pethau eistedd gyda'r BGC wrth symud ymlaen. Bydd gennym y fframwaith rheoli perfformiad cywir, strwythurau llywodraethu ac atebolrwydd ar waith i sicrhau ein bod yn darparu'n effeithiol ar lefel leol trwy'r trefniadau rhanbarthol; Mae tirwedd y bartneriaeth yn atodiad 4 yn dangos sut y byddwn yn sicrhau canlyniadau i ddinasyddion yn Sir Fynwy. Gellid dadlau nad oes strwythur llywodraethu ar hyn o bryd yn goruchwylio effeithiolrwydd darpariaeth leol. Mae'r adroddiad hefyd yn sôn am drefniadau craffu, sy'n cael eu datblygu; teimlwn fod angen cadw craffu lleol a rhanbarthol o hyd i gryfhau'r dull hwn.

A fyddwn ni'n cael manteision ychwanegol i sicrhau ein bod yn cael gwerth da o'r math hwn o system?

Nid yw hyn wedi gofyn am adnoddau ychwanegol hyd yma: rydym yn ei wasanaethu drwy'r strwythurau presennol a thrwy gydweithrediad â phartneriaid Gwent. Ar hyn o bryd, dydyn ni ddim yn credu y bydd angen adnoddau ychwanegol. Ar hyn o bryd, mae swyddogion yn gweithio ar y cyd ar draws Gwent. Mae'n addas i gael swyddogion sy'n deall y darlun lleol sy'n datblygu'r dull rhanbarthol.

Mae'r adroddiad yn dweud y bydd pob awdurdod lleol yn cymryd cyfnod o 2 flynedd o oruchwylio'r bwrdd cyfan - a fydd hynny'n golygu un adroddiad blynyddol ar gyfer y corff rhanbarthol? Pwy sy'n arwain ar yr adroddiad lles blynyddol rhanbarthol, neu a fydd yn gydweithrediad?

Er bod y cynllun lles lleol yn parhau mewn grym, rydym yn rhagweld y bydd craffu Sir Fynwy yn parhau i dderbyn adroddiad blynyddol o safbwynt lleol. Ar gyfer y trefniadau perfformiad a llywodraethu fel sydd newydd gael eu disgrifio, gallai'r BGC rhanbarthol fod â rôl wrth gytuno'r adroddiad hwnnw'n ffurfiol. Ond, fel y dangosir yn yr eitem agenda nesaf, mae'r cynnwys a'r diweddariadau ar gyfer hynny'n cael eu gyrru gan ystod o arweinwyr cam, gan wahanol bartneriaid sy'n eistedd ar y bwrdd gwasanaethau cyhoeddus. I'r bwrdd gwasanaeth cyhoeddus rhanbarthol, mae manylion o hyd i gytuno yn y trafodaethau am drefniadau llywodraethu, ond efallai y byddem yn disgwyl y bydd gan bwy bynnag sy'n cymryd yr oruchwyliadaeth weinyddol honno rôl allweddol i'w chwarae yn yr adroddiad blynyddol, er bod gan bawb sy'n bartner i'r bwrdd gwasanaeth cyhoeddus gyfrifoldeb i gyfrannu at a diweddarau perfformiad yr ardaloedd y maent yn arwain arnynt. Mae hyn yn annhebygol o newid.

Mae'r math o berthynas rhwng sefydliadau yn wahanol i'r rhai o fewn sefydliad. Sut mae'r berthynas ar draws y gwahanol siroedd?

Rydym wedi bod yn ffodus yng Ngwent i fod yn gweithio gyda'n partneriaid drwy drefniant Grŵp Asesu Lles Strategol Gwent ers 5 mlynedd – hynny yw partneriaid awdurdodau lleol a phartneriaid bwrdd gwasanaethau cyhoeddus, yn ogystal â data Cymru, swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, a Llywodraeth Cymru. Rydym felly wedi datblygu perthynas dros gyfnod hir, gan weithio'n dda yn y maes hwn gyda'n cydweithwyr. Mae ymddiriedaeth a chydweithio, felly gallwn gael sgysiau lletchwith, ac weithiau mae angen cyfaddawdu. Mae yna gyffredinrwydd a phwrpas a rennir. Fel rhan o'r dull rhanbarthol o ddatblygu'r BGC rydym wedi rhannu'r llinynnau gwaith yn ein plith - felly mae'r llwyth gwaith yn cael ei rannu ar draws y rhanbarth.

Oes hyfforddiant digonol wedi bod yn y maes hwn, neu oes angen unrhyw hyfforddiant arnoch?
Drwy'r broses rydym yn dysgu gan gydweithwyr eraill, gyda'r trefniant cydweithredol yn caniatáu i'r pum ardal rannu gwybodaeth.

Crynodeb y cadeirydd:

Rydym wedi cael trafodaeth ddefnyddiol ar ranbartholi Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent. Y prif fanteision a amlygwyd y bore yma yw bwrdd strategol cryfach tra'n cadw llais lleol cryf er mwyn ein galluogi i ymateb i'n cymunedau. Dylai gynnis goruchwyliaeth gryfach i ni o rai o'r gwaith rhanbarthol megis cam-drin domestig, a dylai ein galluogi i gael mwy o ffocws ar faterion rhanbarthol cyffredin fel newid yn yr hinsawdd a gordewdra. Rydym hefyd wedi siarad am sut y dylai cynlluniau fod yn fwy cydlynus ar draws y rhanbarth a dylid cryfhau llywodraethu.

Rhoddodd y Pwyllgor Dethol ei gefnogaeth i'r cynnis gwreiddiol i uno'r BGCau, felly rydym yn fodlon bod trefniadau rhanbarthol bellach yn cael eu rhoi ar waith. Rydym yn falch bod cydnabyddiaeth o'r angen i sicrhau y gallwn graffu ar gyflawni'n lleol i sicrhau bod canlyniadau'n cael eu darparu i ddinasyddion Sir Fynwy. Diolch i swyddogion am yr holl waith sydd yn rhan o uno'r byrddau a chawn weld beth fydd yn deillio o hyn fel rhan o drefniadau craffu yn y dyfodol.

5. Adroddiad Blynyddol Cynllun Lles Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus

Cyflwynodd Richard Jones a Sharran Lloyd yr adroddiad ac ateb cwestiynau'r aelodau:

Her:

O ran ystadegau, mae cymhariaeth, o dudalen 37 ymlaen, gydag awdurdodau eraill a dangosyddion cenedlaethol - pam maen nhw'n newid drwy gydol y ddogfen?

Roeddem yn meddwl ei fod yn ddefnyddiol nid yn unig cymharu perfformiad Sir Fynwy â Chymru, ond hefyd gydag awdurdodau tebyg. Dewisir y rheini drwy edrych ar y dangosydd penodol – pa agwedd ar les – yna defnyddio teclyn ystadegol yn seiliedig ar wahanol newidynnau (e.e. economaidd-gymdeithasol, demograffig, daearyddiaeth, ac ati) i edrych ar awdurdodau tebyg. Gan ddiybnnu ar ba ddangosydd ydyw, rydym yn dewis pa faes sydd fwyaf tebyg i Sir Fynwy, yn ystadegol. Felly, bydd yr awdurdod cymharu yn amrywio rhwng dangosyddion, oherwydd ein bod yn defnyddio newidynnau ychydig yn wahanol, yn dibynnu ar y dangosydd. Mae'r rhain yn ddangosyddion cenedlaethol sy'n edrych ar sut mae pob ardal yn symud ymlaen tuag at y nodau lles cenedlaethol - nid ydynt o reidrwydd, ynddynt eu hunain, yn ddangosydd perfformiad o unrhyw un corff cyhoeddus unigol neu fwrdd gwasanaeth

cyhoeddus. Er hynny, mae'r bwrdd gwasanaeth cyhoeddus yn eu defnyddio i edrych ar sut maen nhw'n symud ymlaen yn erbyn y nodau lles ehangach hynny.

Beth yw effaith Covid ar berfformiad Sir Fynwy?

Oherwydd oedi cyn adrodd, bydd sawl dangosydd yn ymdrin â chyfnodau cyn y pandemig. Wrth i fwy o wybodaeth ddod ar gael, a nawr mae llawer o ddata yn dod drwodd ynghylch sut mae'r pandemig wedi effeithio ar les, byddwn yn rhoi ystyriaeth bellach i'r meysydd hynny. Bydd y broses a drafodir yn yr eitem flaenorol ynghylch yr asesiad lles yn allweddol i hynny: byddwn yn casglu data am drigolion Sir Fynwy a'u barn am sut mae'r pandemig wedi effeithio ar eu lles, a'r hyn a allai effeithio arno yn y dyfodol. Bydd sefydliadau partner darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn darparu ystod hanfodol o dystiolaeth i lywio'r broses.

A fyddai modd cael sir synthetig erioed, yn nhermau data, er mwyn cymharu'n gywirach â'r siroedd eraill trwy echdynnu'r un data ohonynt?

Gallwn geisio defnyddio data yn y ffordd fwyaf effeithiol bosibl i'n helpu i ddeall lles, gan ddefnyddio'r ystod o ddata ar ddaearyddiaeth mor isel â phosibl i wneud hynny. Drwy'r broses asesu Lles a'r Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus sy'n gweithio'n rhanbarthol ac yn lleol, byddwn yn gallu cronni ein gwybodaeth yn seiliedig ar yr asesiad ystadegol a'r data ansoddol. Gallwn barhau i wneud cynnydd drwy'r gwahanol fecanweithiau.

Beth yw'r model Mynydd Iâ y cyfeirir ato ar dudalen 10?

Mae'n gysylltiedig â model trawsnewid Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed o dan yr BPRh, gan edrych ar sut rydym yn mynd i'r afael ag iechyd meddwl a lles a gwydnwch emosiynol plant a phobl ifanc. Mae sawl llinyn o waith o dan y model hwnnw. Mae rhan o hynny'n ymwneud â sut rydym yn gwthio seicoleg gymunedol i'r gymuned i ddeall ymddygiad plant a phobl ifanc, gan gysylltu'n gryf iawn â phrofiadau niweidiol yn ystod plentyndod, cadw plant a theuluoedd yn iach mewn cymuned, a bod gennym ymyrraeth ar wahanol gamau o'r pyramid gwrthdro – gan wthio mwy o adnoddau allan o driniaeth arbenigol ac i'r gymuned ehangach.

Pa mor hir mae'n ei gymryd i ysgrifennu adroddiad fel hyn, a phryd ydych chi'n dechrau casglu'r wybodaeth?

Mae'n ymdrech gydweithredol: mae gan bob un o'r camau a nodir o dan amcanion y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Arweinydd Cam mewn lle, sy'n gyfrifol am gydlynu cyflawni'r cam hwnnw ond hefyd o ran gweithio gyda phartneriaid eraill. Rydym yn adrodd cynnydd a pherfformiad y cam hwnnw yn ystod y flwyddyn. Yna mae'r tîm Cymunedau a Phartneriaeth yn cefnogi'r arweinwyr cam hynny trwy gydol y flwyddyn wrth gyflwyno a chydlynu diweddariadau mewn fformat cyson i lenwi'r adroddiad blynyddol, yn ogystal â'i gryfhau lle gallwn weld aliniad â gwaith sy'n digwydd ar draws y sir. Rydym hefyd yn edrych ar y rhannau ehangach e.e. dangosyddion cenedlaethol. Mae gennym hefyd aelodau o'r tîm sy'n gyfrifol am wynebau penodol sy'n gweithio ar draws y sir, ac aelodau sy'n gweithio'n uniongyrchol gyda chynghorau tref a chymuned yn yr ardal hon, eu cynorthwyo a darparu cymorth, a nodi'r hyn yr hoffent ei weld yn cael ei gynrychioli yn yr adroddiad blynyddol. Mae gweithgaredd trwy gydol y flwyddyn ond yn cynyddu ar ôl i ni fynd heibio diwedd y flwyddyn ariannol i ddod ag elfennau'r adroddiad at ei gilydd.

Crynodeb y cadeirydd:

Mae'r pwyllgor wedi derbyn adroddiad blynyddol y BGC ac mae'r adroddiad wedi creu cryn argraff arnyn nhw. Rydym yn deall bod cymariaethau'n cael eu gwneud gydag awdurdodau

ystadegol tebyg, ac rydym yn credu bod hynny'n ddefnyddiol gan ei fod yn ein galluogi i weld sut rydym yn symud ymlaen yn erbyn y nodau lles ehangach ar lefel genedlaethol. Rydym yn cydnabod y bydd cael sylfaen dystiolaeth ehangach yn helpu gyda datblygu'r asesiad lles newydd ac rydym hefyd yn cydnabod bod cymaint o newid wedi bod dros y 18 mis diwethaf, y bydd pandemig Covid yn cael effaith sylweddol ar les y bydd angen ei ddal o fewn yr asesiad hefyd. Fel pwyllgor craffu, byddwn am graffu ar hyn wrth symud ymlaen. Hoffem ddiolch i chi am eich holl waith wrth dynnu gwaith y BGC ynghyd i adroddiad ysgrifenedig mor dda, a'ch llongyfarch ar eich gwaith caled. Mae'r pwyllgor yn gofyn i chi fwydo'n ôl ein casgliadau ar graffu ar yr adroddiad blynyddol i'r BGC.

Yn y dyfodol, byddai'n ddefnyddiol iawn pe bai geirfa am acronymau yn cael eu cynnwys yn yr adroddiad.

6. Cadarnhau cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 19 Tachwedd 2,020

Cadarnhawyd a llofnodwyd y cofnodion fel cofnod cywir. Cynigiwyd gan y Cynghorydd Roden ac eiliwyd gan y Cynghorydd Treharne.

7. Ystyried blaenraglen gwaith y Pwyllgor Dethol.

Oherwydd uno'r BGCau, mae'r blaenraglen waith yn y cyfnod datblygiadol cynnar. Dylid e-bostio Hazel llett gydag awgrymiadau ar gyfer pynciau.

8. Nodi dyddiad ac amser y cyfarfod nesaf: I'w gadarnhau.

The meeting ended at **11.05 am**